

Az esettanulmány elnevezése	Közbeszerzési és készpénzcsalás többcélú sportlétesítmény építése során
Leírás	<p>A projekt célkitűzése olyan többfunkciós sportlétesítmény építése volt, amelynek az átfogó célja az, hogy a fiataloknak és a gyermekeknek olyan iskola utáni és iskolán kívüli tevékenységek lehetőségét biztosítsa, amelyek hozzájárulhatnak a jobb egészséghez és a szerhasználat megakadályozásához. A projekt a következő tevékenységeket és eredményeket foglalta magában:</p> <ul style="list-style-type: none"> - futballpálya építése; - három tenispálya építése; - projektgazdai feladatok; - irányítás. <p>A csalásokra a projekt végrehajtása során (2008. április és 2009. december között) került sor.</p>
Érintett esb-alap(ok)	<p>Esb-alap(ok) nem volt(ak) érintettek. A projektet az Európai Gazdasági Térség (EGT) és a Norvég Alap finanszírozták a 2004 és 2009 közötti finanszírozási mechanizmusok keretében.</p>
Szabálytalanság típusa	<ul style="list-style-type: none"> - Közbeszerzési csalás: összeférhetetlenség, ajánlatok összehangolása, árinfláció, az építési munkák meg nem felelése a szerződéses előírásoknak és az építési engedélynek, hiányzó közbeszerzési dokumentumok. - Készpénzcsalás: hiányzó ellenőrzési nyomvonal, bankszámlakivonatok meghamisítása.
Jelentéstételi mechanizmus	<p>Miután állítások merültek fel arra vonatkozóan, hogy csalásra került sor, az EGT és a Norvég Alap adományozói (azaz Izland, Liechtenstein és Norvégia külügyminisztériumai) felkérték a Pénzügyi Mechanizmus Hivatalát (FMO) arra, hogy végezzen utólagos ellenőrzéseket. Az ellenőrzések számos hiányosságot és szabálytalanságot feltártak, amelyek alapján az adományozók arra a következtetésre jutottak, hogy a projekt mögött csalárd szándékok húzódnak meg, illetve a projekt során csalásokra került sor.</p>
IMS-jelentés	<p>Nem</p> <p>(Az utólagos ellenőrzések megállapításai alapján a szabálytalanságot és a csalásokat az EGT és a Norvég Alap adományozóinak jelentették be).</p>
Figyelmeztető jelzés(ek)	<p>A gyanú a következő csalásra utaló mutatók és jelek alapján merült fel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Közbeszerzés: <ul style="list-style-type: none"> • Eltérés (műszaki, mennyiségi és minőségi) az elvégzett munkák és a projektdokumentumokban, az építési engedélyben és az építési beruházási szerződésben megállapított műszaki előírások között • Eltérések a projektmutatók, a bejelentett eredmények és a projekt tényleges eredményei között • A közbeszerzési aktákból hiányzó dokumentumok • Az ajánlattevők pontosan azonos ajánlatokat nyújtottak be, azaz az ajánlatok ugyanazokat a hibákat, ugyanazokat

	<p>az árakat, egyező építőanyag-jegyzékeket és a projekt költségei tekintetében azonos összköltségvetéseket tartalmaztak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ugyanaz a vállalkozás tervezte meg a projektköltségvetést a projekttámogatás kérelmezésekor, mint amely később elvégezte az építési beruházást • Inflált egységárak alkalmazása az építőanyagok és az építőipari berendezések esetében <p>- Készpénzfizetések:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hiányzó ellenőrzési nyomvonal a készpénzfelvételek és -kifizetések tekintetében
<p>A csalás módjának leírása</p>	<p>A projektgazda az adományozók előzetes jóváhagyása nélkül mennyiségi és minőségi változtatásokat hajtott végre a projektben. Ez eltéréseket eredményezett az eredeti projektvégrehajtási terv és a megépített objektum között, amelyek a mutatókra és a költségvetésre is hatással voltak.</p> <p>Ezenkívül az ajánlattevők között a sportlétesítmény építésével kapcsolatban összejátszásra került sor. Az ajánlatokat ugyanazon személy készítette, aki egy szoftvereszközt (lebegő együtthatót) használt fel arra, hogy az egységárak kiigazításával az egyik ajánlat esetében eltérő (magasabb) árat adjon meg. Az automatizált számításokban egyéb manuális változtatásokat is végeztek.</p> <p>A sportlétesítmény építésével megbízott szolgáltató részére teljesített egyik kifizetés esetében a projektgazda bankszámlájáról 60 000 EUR összegű banki átutalást teljesítettek a szolgáltató bankszámlájára, az utóbbi által kiállított számla ellenében. A bank azonban a vizsgálat céljára másolatot adott arról a kivonatról, amely szerint nem pénzeszközök átutalására, hanem készpénzfelvételre került sor azonos összegben. A kifizetési kérelem ellenőrzésekor benyújtott banki kimutatás hamis volt. A projektgazda által benyújtott kimutatás egy fizetési megbízás volt, amely nem bizonyította, hogy a kifizetést végre is hajtották. Sem a projektgazda, sem a szolgáltató nem tudott bizonyítékkal szolgálni arról, hogy a kifizetést ténylegesen végrehajtották, illetve átvették.</p>
<p>A csalás észlelésének módja</p>	<p>Miután állítások merültek fel arra vonatkozóan, hogy csalásra került sor, az EGT és a Norvég Alap adományozói (azaz Izland, Liechtenstein és Norvégia külügyminisztériumai) felkérték a Pénzügyi Mechanizmus Hivatalát (FMO) arra, hogy kezdeményezzen utólagos ellenőrzéseket a projekttel kapcsolatban. Az FMO alvállalkozási szerződést kötött egy könyvvizsgáló céggel az említett ellenőrzések elvégzésére.</p> <p>Az első utólagos ellenőrzésnek hármas célja volt, azaz a pénzügyi ellenőrzés, a közbeszerzési ellenőrzés, valamint a pénzügyi ellenőrzésekkel kapcsolatos rendszerellenőrzések ellenőrzésének elvégzése. A feltárt fő megállapítások a következők voltak:</p>

- Eltérések a bejelentett eredmények és a projekt tényleges eredményei között. A projektgazda nem teljesítette a projektmutatókat és pontatlan információkat jelentett a kapcsolattartó pontnak. Továbbá a tenispályákkal kapcsolatos módosítást nem foglalták bele a projektvégrehajtási tervbe, és ez a projekt jogosulatlan módosításának tekinthető.
- A közbeszerzési dokumentumok közül hiányzó dokumentumokra és az ellenőrök előtt fel nem fedett dokumentumokra derült fény. Az ajánlatok nem tartalmazták a feladatmeghatározásban előírt összes hivatalos dokumentumot. Ezenkívül az 1. ajánlattevő szerződéséhez mellékelte, az anyagokra vonatkozó költséglebontás pontosan egyezett a 2. ajánlattevő által a közbeszerzési eljárás céljára készített költségbecsléssel, azaz pontosan ugyanazokat az árakat tartalmazta árajánlatként a konkrét tételekre vonatkozóan. Néhány berendezés beszerzése tekintetében árinfláció is mutatkozott.
- A projektgazda bankszámláin végrehajtott fő és/vagy szokatlan tranzakciók ellenőrzését követően az ellenőrzés arról számolt be, hogy a projektgazda számos tranzakciója készpénzben kerül lebonyolításra – pl. készpénz felvétele, készpénzkifizetés, készpénzletét. Ezeknek a készpénzfelvételeknek a célját nem lehet meghatározni a megfelelő számlákhoz való hozzáférés nélkül.

Az említett első ellenőrzést egy második nyomkövetési ellenőrzés követte, amelynek keretében az FMO nagyobb figyelem fordítását kérte az építési beruházási munkák közbeszerzésével kapcsolatos megállapításokra, a sportlétesítmények műszaki felülvizsgálatára és a készpénzkifizetésekre. A további megállapítások a következők voltak:

- A tenispályák és a futballpálya építése mennyiségileg (azaz a pályák és a futballpálya mérete) és minőségileg (azaz a felhasznált anyagok típusa és a beszerzett berendezések típusa) nem felelt meg a projektszerződésben foglaltaknak.
- A közbeszerzési dokumentációt nem a projektdokumentációnak megfelelően dolgozták ki, az építési szerződést nem a projektdokumentációnak megfelelően kötötték meg, az építési beruházási szerződés és a ténylegesen elvégzett munkák nem állnak összhangban az építési engedéllyel, továbbá a szerződés szerinti garanciaidő rövidebb volt a nemzeti jogszabályok által előírtnál.
- Meghamisítottak egy olyan bankkimutatást, amely több mint 60 000 EUR összegnek a projektgazda bankszámlájáról a szerződés teljesítésével megbízott építő bankszámlájára történő átutalását igazolta. A bankkimutatáson szereplő összeget valójában készpénzben vették fel a projekt számlájáról. E tekintetben a Belügyminisztériumon belül

	<p>működő Korrupció Elleni Hivatal párhuzamos vizsgálatot kezdeményezett.</p> <p>Miután a két említett utólagos ellenőrzés feltárta a csalásokat és a szabálytalanságok súlyosságát, az adományozók értelemszerűen úgy döntöttek, hogy megszüntetik a projektet és a projekt támogatás teljes összegét (668 184 EUR) visszafizettetik. Az eset alapján a következő utóintézkedésekre került sor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A projektekkel kapcsolatos hitelesítési ellenőrzések megerősítése és nagyobb hangsúly helyezése a felmerült költségek ténylegességének ellenőrzésére. - Fokozott ellenőrzésre vonatkozó záradék belefoglalása a kedvezményezettekkel kötött összes támogatási szerződésbe. Ez azt jelenti, hogy az összes kedvezményezett köteles szerződésesen biztosítani, hogy bármely ellenőrző szerv hozzáférhessen az összes beszállítói dokumentációhoz, ideértve a számviteli nyilvántartásokat is. - Szlovákiában a 2004 és 2009 közötti finanszírozási mechanizmusok keretében társfinanszírozott projekteken az összes közbeszerzésre kiterjedő ellenőrzést végezték. - A 2009 és 2014 közötti, későbbi finanszírozási mechanizmusokra vonatkozó irányítási és kontrollrendszerek tökéletesítésre kerültek, és nagyobb hangsúlyt helyeznek az ellenőrzésekre és a közbeszerzésre.
<p>Az azonosított gyengeségek</p>	<p>Az ellenőrök azt javasolták, hogy a kapcsolattartási pont szintjén a kontrollrendszert a következők tekintetében tovább kell tökéletesíteni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A projektekkel kapcsolatos hitelesítési ellenőrzések megerősítése a kapcsolattartási ponton, és nagyobb hangsúly helyezése a felmerült költségek valódiságának ellenőrzésére. - Az ellenőrzés részletes megállapításainak és a már azonosított szabálytalanságok következményeinek mérlegelése más projekteken végzendő esetleges további vizsgálatok/ellenőrzésekre nézve annak megállapítása céljából, hogy sor került-e a pénzeszközök hűtlen kezelésére. - Megfelelő intézkedések meghozatala az azonosított szabálytalanságok, illetve a részletesebb felülvizsgálat esetén potenciálisan azonosítandó szabálytalanságok következményeivel kapcsolatos döntések érdekében.